

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci **žalobce: P. V. H.,** zastoupeného JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Ústí nad Labem, Dlouhá 5, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2002, č. j. OAM-2150/VL-16-16-2002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 3. 11. 2003, č. j. 24 Az 485/2003-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna advokáta JUDr. Petra Prágla **se určuje** částkou 2 150 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 14. 5. 2002, č. j. OAM-2150/VL-16-16-2002, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Dále žalobci neudělil azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a rozhodl o tom, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce uvedl, že v případě návratu do Vietnamu nemá ani práci ani kde bydlet a požádal o nové projednání jeho žádosti. Navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 3. 11. 2003. V odůvodnění rozsudku se ztotožnil se žalovaným v tom, že důvody uplatněné žalobcem nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce opustil zemi původu pro nedostatek práce, neměl žádnou jistotu, zato měl ekonomické potíže. Bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce odjel z Vietnamu z ekonomických důvodů. Správní orgán po provedeném řízení usoudil, že žádost žalobce o udělení azylu je zjevně nedůvodná, neboť žalobce neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu. K dalším výrokům rozhodnutí žalovaného krajský soud dodal, že byly v daných souvislostech nadbytečné.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost doplněnou k výzvě krajského soudu podáním ze dne 4. 3. 2004. Uvedl, že krajský soud pochybil, když neshledal skutečný důvod žalobcovy žádosti o azyl, a to důvod humanitární. Zjištěný skutkový stav byl nesprávně posouzen, humanitárními důvody se soud ani nezabýval a mechanicky převzal názor žalovaného. Stejně tak se soud nezabýval ani překážkami vycestování, a to bez ohledu na to, že tuto svoji subjektivní obavu žalobce namítal. V případě návratu by byl stíhán tamním režimem, vycestoval totiž nelegálně na neznámý pas a pravý nyní nemá. V zemi původu nejsou dodržována lidská práva, jak vyplývá ze zpráv MZV USA, a protože žalobce nesouhlasí s tamním politickým systémem, je objektivně vystaven tlaku ze strany tamních úřadů.

Dále se žalobce dovolával kasačního důvodu obsaženého v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Krajský soud rozhodl bez účasti žalobce podle § 51 s. ř. s., a to bez ohledu na to, že ve správním spisu je doklad o tom, že žalobce nezná ani slovo česky. Jakékoli výzvě soudu tedy nemohl rozumět a dostal se tak do nerovného postavení s žalovaným. Takto byl zkrácen na svých ústavních právech dle čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod. Bylo totiž na místě ustanovit mu tlumočníka. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce též požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

K tvrzenému nevypořádání se soudem ani žalovaným s otázkami neudělení humanitárního azylu a existence či spíše neexistence překážek vycestování Nejvyšší správní soud poznamenává, že se ztotožňuje s poznámkou krajského soudu o nadbytečnosti výroků o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a neexistenci překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu v rozhodnutí žalovaného. Správní orgán pochybil, jestliže v případě, kdy žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu pak správní orgán, za předpokladu, že běží lhůta stanovená v odstavci 2 téhož ustanovení, bez dalšího takovou žádost zamítne; konečným způsobem tak ve věci rozhodne, aniž by byla zjišťována existence některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona; pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona o azylu je přitom negativní zjištění a závěr o existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona určující. Výrok správního orgánu o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu je tak v logickém rozporu s výrokem o zamítnutí žádosti o udělení azylu

podle § 16 zákona o azylu. Lze si samozřejmě představit situaci, že i žadatel se zjevně nedůvodnou žádostí o udělení azylu se dovolá humanitárních důvodů nebo že správní orgán tyto shledá sám již v rámci zkráceného řízení. V takovém případě však není místo pro zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost se současným udělením humanitárního azylu, ale naopak pouze pro kladný výrok ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Žalovaný ani krajský soud nebyli dále ze zákona povinni rozhodnout o překážkách vycestování. Rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dle § 16 zákona o azylu – žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, kdežto ustanovení § 28 zákona o azylu by se užilo v případě neudělení či odnětí azylu a tedy jako obligatorní část rozhodnutí v režimu § 12, 13, 14, 15 a 17 zákona o azylu, pro které platí povinnost plynoucí z § 91 tohoto zákona.

Obecné tvrzení v kasační stížnosti o nesouhlasu žalobce s politickým systémem ve Vietnamu a z toho vyplývajícího tlaku tamních úřadů, stěžovatel uplatnil poprvé právě až v rámci uvedeného opravného prostředku, Nejvyšší správní soud proto k této skutečnosti podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlížel.

Jako zcela nepřípadnou pak Nejvyšší správní soud zhodnotil námitku neustanovení tlumočníka v řízení před soudem, zejména ve vztahu k výzvě dle § 51 s. ř. s., a tedy porušení práva na spravedlivý proces. Jak vyplynulo ze soudního spisu (č.l. 20), krajský soud v souladu s § 64 s. ř. s. a § 18 odst. 2 o. s. ř. ustanovil pro řízení tlumočníka do vietnamštiny. Žalobci pak byly v průběhu řízení doručeny do vietnamštiny přeložené následující písemnosti: vyjádření žalovaného k žalobě, výzva dle § 51 s. ř. s. ke sdělení souhlasu s rozhodnutím o věci samé bez jednání, rozsudek. Za tohoto stavu pak nelze hovořit o zkrácení žalobce na ústavních právech; naopak, postupem krajského soudu byla zachována procesní rovnost účastníků řízení. Lze jen podotknout, že vzhledem k tomu, že žalovaný netrval na nařízení jednání a žalobce se k řádné výzvě dle § 51 s. ř. s. ve stanovené lhůtě nevyjádřil, mohl soud v souladu s citovaným ustanovením rozhodnout o věci samé bez jednání.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny žalobcovy námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Žalobci byl pro řízení o výše uvedené kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát (usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 2. 2004, č. j. 24 Az 485/2003–55); v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.).

Výše odměny byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 4. 3. 2004, a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 2 x 1 000 Kč a 2 x 75 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 2 150 Kč.

Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2005

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu